

## *Wim van Saarloos*

### *Dienaar van de Wetenschap par Excellence*

*Gedurende zijn hele loopbaan heeft Wim de wetenschap niet alleen actief bedreven, als onderzoeker op het gebied van de natuurkunde, maar zeker ook, en bij uitstek, gediend. Als directeur van het Lorentz Center in Leiden, als directeur van de Stichting FOM, als kwartiermaker van het nieuwe NWO en als bestuurslid en president van de KNAW. Voor mij is hij een Dienaar van de Wetenschap par Excellence, door zijn niet aflatende inzet voor de wetenschap in de breedste zin van het woord. Dat is begonnen bij de natuurkunde, waaraan hij hele belangrijke wetenschappelijke bijdragen heeft geleverd op het gebied van de gecondenseerde materie en waarvoor hij de Descartes-Huygensprijs ontving. Parallel richtte hij het Lorentz Center in Leiden op, dat tot de dag van vandaag inspirerende internationale workshops organiseert over tal van onderwerpen, meestal met een interdisciplinair karakter. Dat getuigt van een brede visie op de ontwikkelingen in de wetenschap en het belang van verbindingen tussen de verschillende deelgebieden.*

*Hij werd in 2009 directeur van de Stichting FOM, de zeer succesvolle natuurkundetak van NWO. Die werd algemeen gezien als een onaantastbaar en onveranderbaar bolwerk, maar Wim was bereid om heel constructief en richtinggevend mee te denken over een nieuwe organisatiestructuur van NWO met veel minder begrenzingen tussen de verschillende disciplines inclusief het opheffen van de verschillende stichtingen. Ik was in 2015 gevraagd om een blauwdruk voor de structuur van het nieuwe NWO te ontwerpen, dat heb ik gedaan, waarbij ik mij zeer gesteund wist door Wim. Hij heeft in die tijd echt zijn nek uitgestoken en bewust risico's genomen teneinde het belang van de wetenschap in brede zin te dienen. Hij kreeg vervolgens de leiding van het transitieproces van NWO naar de nieuwe organisatiestructuur, wat hij met de grootst mogelijke zorgvuldigheid en een permanent luisterend oor naar alle geledingen en betrokkenen voor elkaar heeft gekregen. De implementatie van die hele reorganisatie is best lastig gebleken en naar mijn inschatting ook nog*

*niet helemaal voltooid, maar dat doet niet af aan de grote inzet van Wim om van NWO een veel slagvaardiger, platter en transparanter organisatie te maken met zo weinig mogelijk scheidslijnen tussen wetenschapsgebieden.*

*Met opzet heb ik in deze bijdrage aan dit afscheidsalbum van Wim als president van de KNAW, zijn "voorgeschiedenis" gememoreerd. Ik ben daar zelf grotendeels getuige van geweest en die is van betekenis om te onderstrepen hoe zeer die Wim bij uitstek heeft gekwalificeerd om tot president van de KNAW te worden verkozen. Zijn enorme ervaring in de wetenschap en brede visie op de wetenschap is van enorm belang om die ook gezaghebbend uit te kunnen dragen vanuit de KNAW. De visie en missie van de KNAW maken het noodzakelijk dat alle krachten van het genootschap worden aangesproken om daar invulling aan te geven door een breed scala aan activiteiten. Die worden niet alleen gevormd door het uitbrengen van goed doordachte wetenschappelijke adviezen, maar ook door het faciliteren van de forumfunctie voor een breder publiek en een spreekbuis van de wetenschap te zijn naar de samenleving. Om dat mogelijk te maken is een sterke organisatie nodig met een visionair sturend bestuur, waarbij de president als boegbeeld zowel naar binnen als naar buiten optreedt. Wim van Saarloos heeft die rol wat mij betreft op voortreffelijke wijze ingevuld, heel goed luisterend, sterk analyserend, constructief participierend in landelijke overlegorganen en jegens verschillende ministers en ministeries. Helder en bondig in woord en geschrift blijkt gevend van zijn opvattingen, nooit pretentiefus of betweterig en zich altijd afvragend hoe de KNAW de wetenschap het beste kan dienen.*

*Voor mij was hij daarmee een Dienaar van de Wetenschap par Excellence!  
Chapeau Wim!*

*Douwe D. Breimer, Leiden, mei 2020*